

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Tertia. An Angeli etiam indigeant speciebus ad res creatas alias à se cognoscendas, & unde eas habeant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

presentato, sed nulla species est proportionata; ergo non est possibilis; probatur min. Quia finiti ad infinitum nulla est proportio, ergo. R. distinguendo maj. debet proportionari, quoad entitatem, nego maj. quoad representabilitatem, concedo maj. Et hæc representabilitas iterum non debet esse proportionata ad æquatè & in omni ratione, sed quoad talem & talem actum, quem potentia potest elicere, ut dixi supra in notabili ultimo.

Instatur: Omnis species, etiam ad quemcunq; actum proportionata, debet esse immaterialior suo objecto, sed nihil potest esse immaterialius Deo, ut de se patet, ergo: major patet ex omnibus speciebus sensibilibus & intelligibilibus hominis; ergo. R. negando maj. Quia alias etiam Angelus non posset cognoscere alium Angelum, aut animam, quia non posset habere speciem immaterialiorem ipsis, imò nec posset cognosci Deus per essentiam Angeli, quia hæc est magis materialis, quam Deus sit, quod tamen non vellent Adversarii. Quare probatio nihil est ad propositum, licet enim species rerum materialium sint immaterialiores suis objectis, in speciebus tamen rerum spiritualium econtrà possunt esse materialiores ipsis, non quod ex materia constent, sed quod in suo genere spiritualitatis non sint tam perfectæ.

XIV.

Spes speciem Divine Essentia non cognoscunt creaturam.

Quæres, An Angeli per speciem Divine nature possint cognoscere res creatas? R. Impossibile esse per speciem Divine Essentia creaturas cognosci ab Angelis distinctè in particulari, bene tamen confusè, quoad prædicata communia, in quantum dirigunt actum cognoscendi per speciem Divine Essentia ad creaturas existentes in proprio genere. Ita videtur esse mens D. Augustini supra agendo de cognitione matutina, & vespertina Angelorum. Et

Probatur prima pars: Quia nulla species creata distinctè representat plures quidditates, quin omnes contineatur formaliter, vel virtualiter in aliquo objecto adæquato illius, sed creaturæ omnes secundum esse formale non continentur in Divina Essentia: ergo &c. probatur min. per speciem non representantur objectivè præsentés in Deo in esse cognito & voluto, alioquin Angeli per illam speciem cognoscerent, quidquid Deus cognoscit per scientiam simplicis intelligentiæ & visionis, quod tamen vix Christo conceditur; ergo. Confirmatur primò: Quia Scotus in q. 10. tenet, quod per illam speciem vix cognoscant distinctè mysterium Trinitatis. Confirmatur secundò: Quia defecit Beati non vident omnes res possibilis, sed tantum aliquas, quas Deus eis voluerit revelare, ergo.

XV.

Probatur secunda pars: Per illam speciem tantum Deum, & fortè tres Personas noverunt distinctè; ergo creaturas tantum confusè: probatur conseq. Effectus in causis proximis determinatis vix distinctè cognoscitur in particulari; ergo in causa prima prorsus indeterminata ad omne possibile, sic cognosci nullatenus possunt, cognito enim igne tantum

F. Amandi Hermann Metaphysica.

cognoscitur ex illo vagè alius ignis possibilis & non hic, vel ille signatè, quia effectus in suis causis tantum habent esse virtuale, formaliter non aliquid sui.

Dices: Species subjecti est ratio cognoscendi distinctè affectionem illius, representans enim hominem, distinctè etiam representat risibilitatem, sed creaturæ per speciem verbi cognoscuntur, ut proprietates Divine Omnipotentia; ergo cognoscuntur in verbo distinctè. R. concedendo maj. secundum esse virtuale, non verò secundum esse actuale proprium & distinctum, nam cognoscitur quidem cognito homine risibilitas, sed non actus ridendi, sic in proposito

Probatur tertia pars Resolut. Quia non est talis perfectio intellectus Angelici, ut intelligat sine discursu; ergo si aliter fieri nequit, satis probabile est; quod cognitas creaturas in verbo confusè, cognoscat eas distinctè in particulari in proprio genere, quando dirigit actum cognitionis ad illas existentes in proprio genere; Quod patet, quia nos sic videmus in speculo, dirigendo visionem ad res ipsas à tergo positas in proprio genere, tunc enim visio in speculo efficitur magis certa, ergo.

Dices: Cognitione creaturarum in verbo præcedit cognitionem rerum in proprio genere; ergo malè dicitur, quod cognitio distincta earum habeatur, dirigendo actum cognitionis ad res ipsas in proprio genere. R. Has duas cognitiones esse distinctas rationis, ideò prius naturaliter ista, quam illa poterit haberi. Sed

Instabis: Cognitione illa directæ ad creaturas in proprio genere est judicativa, pertinens ad secundam mentis operationem, sed omnis talis supponit jam extrema simpliciter cognita; ergo non poterit actum dirigere, quin præcognoverit in verbo simpliciter. R. Minorem non esse necessariam, cum experientia sit in oppositum in visu corporeo, experimur enim illas unico intuitu, quali comparative & judicative res illas visas in speculo esse illasmet existentes in proprio genere, per directionem aspectus ad utrumq;.

QUÆSTIO III.

An Angeli etiam indigeant speciebus ad res creatas alias à se cognoscendas & unde eas habeant?

Quoad primam partem est
sententia Durandi, & post ipsum Gabrielis, Occami, Gregorii &c. qui omnes negant, in intellectu Angelico dari aliquas species, unde volunt, quod Angeli omne, quod est præsens, cognoscant immediatè per ipsum objectum cognitum, quæ verò sunt absentia, cognoscantur per illa objecta cognita, tanquam per causas, in quibus contineri illa dicunt, & hoc modo distinguunt cognitionem abstractivam ab intuitiva. Contraria tamen sententia est communis in utraq; Schola realium, quàmvis multum differant inter se, quoad alteram partem tituli, nam

Xxxxx

Scotus

XVI.

Sententia et opiniones de speciebus.

Scotus hic q. 10. ait: Quòd angeli habeant & species infusas à Deo, & acquiritas à rebus, & per utraq; res intelligere, nempe per infusas rerum quidditates & naturas communes, per acquiritas singularia contenta sub communi, Deus itaq; secundum ipsum concreavit species omnium quidditatum in Angelis, ita tamen, quòd, si non essent concreatae ipsis, possent adhuc sibi eas comparare à rebus, alioquin in eis intellectus agens esset otiosus, si non abstraheret species singularium à Deo reverà non infusas, quia sub quolibet specie continentur singularia infinita possibilia, nec est credibile, has species singularium eis concreatas, cum eorum intellectus sit valde limitatus & finitus. D. Thomas e contra i. p. q. 54. a. 4. & q. 55. a. 2. tenet, Angelos nullam à rebus acquirere cognitionem novam, nec singularium, nec universalium & omnem cognitionem, quam habere potest, habere à principio creationis per species concreatas. Notandum autem, quòd sermo sit de cognitione abstractiva, & quando objecta non sunt actu, sed tantum potentia intelligibilia. Quibus præmissis

II. *Species sunt in Angelis necessariae.*
Dico I. *Species rerum sunt simpliciter necessariae in Angelis, ut eas cognoscant distinctè & abstractivè.* Est communis in utraq; Schola.

Probatur primò: Nulla potentia intellectiva creata potest intelligere rem aliquam, nisi sit præsens, aliquo modo, sed Angeli cognoscunt res absentes in se; ergò per aliquid, ratione cuius sunt præsentis: major patet: Quia objectum potentia intellectiva concurrens partialiter ad intellectiorem producendam in genere causæ efficientis, ut habetur ex D. Augustino 9. Trinit. cap. 12. ubi ait: *Liquidò tenendum est, quòd omnis res, quamcumq; cognoscimus, congenerat in nobis notitiam sui, ab utroq; enim notitia patitur, cognoscente & cognita*, sed certè omnis causa, ut effectum congeneret, debet esse aliquo modo præsens, ergò: probatur min. Quia hoc perfectionis est, & non debet denegari Angelis, cum id concedatur hominibus; consequentia est proinde evidens, quia illud, ratione cuius sunt res præsentis, aliud non est, quàm species; ergò tales dari debent in Angelis.

Probatur Conclusio secundò: Contingere potest, ut Angelus A perfectè cognoscat essentiam Angeli B, qui se abscondat, fiatq; absens Angelo A, imò, quem Deus occultet vel annihilat, sed tunc Angelus A poterit recordari Angeli B, sed talis actus recordationis fieri non potest, nisi per speciem impressam, ergò illa datur in Angelis.

Dices: Angelum A recordari actus præteritæ cognitionis per speciem expressam, non verò impressam; ergò hæc superfluit. Sed Contrà, in illo actu recordationis, quam dicitis speciem expressam, includitur objectum, vel species ejus, ergò datur, quia species expressa non est nisi actualis intellectio recordationis, adeoque habere debet suam ordinariam causam.

III. **Arguitur:** Si in intellectu Angelico essent species, vel illas haberent à rebus, vel con-

creatas à Deo, sed neutro modo habere possunt, ergò nullo: probatur min. quoad primam partem quia in ipsis non est intellectus agens, sed hujus est producere species, ergò: non etiam habent à Deo; Quia illa vel essent à Deo infusa, ut perfectiones debite naturæ Angelicæ ab ipsa fluentes; vel indebitæ, non possunt dici indebitæ, quia alias Angelus posset carere illis absq; violentia, sed hoc implicat, quia carendo eis careret intellectu absq; violentia, quia tamen nunquam caret, ergò. R. Angelum habere species rerum utroq; modo, & à rebus acquiritas, & à Deo infusas; acquiritas rerum particularium & singularium per intellectum agentem, quem frustra negant Angelis: Rerum verò universalium à Deo; Ad impugnationem hujus distinguo primam disjunctivam: Essent illi naturæ ex parte sua debite, ita, quòd sine illis non possit haberi cognitio abstractiva in ordine naturali, concedo: Essent illi debite ex parte causæ producentis, nego maj. hoc enim modo non sunt debite simpliciter, quia Angeli ipsi possunt eas acquirere, sed solum secundum quid, in quantum excellentia naturæ exigere videtur, ut tot repleatur speciebus, quot eorum naturæ congruit.

Instatur: Intellectus nollet intelligere multas res absentes, ut tales, quarum tamen nullas habet species; ergò etiam intellectus Angelicus à pari; prob. ant. Quia intelligit res spirituales, relationes, entia rationis &c. Sed harum nullas habet species, ergò: probatur min. nullum habet earum phantasma, ergò. R. nego ant. cum probationis min. cujus probationem diff. nullum habet phantasma proprium & particulare, concedo, commune & similitudinarius emendicatur nego ant. Nec aliud requiritur, quia etiam allegatæ res non ita clarè & distinctè cognoscuntur; nam res spirituales non cognoscimus, nisi quoad prædicta communia, quorum species dantur in nobis, aut, si quoad particularia, non nisi ex communibus desumpta; Relationes verò cognoscimus per species suorum extremorum, entia rationis ad instar realium.

Dico 2. *Angeli fuerunt in principio creationis concreatae species quidditatum universalium, & etiam multarum rerum singularium.* Est etiam communis. Et

Probatur primò ex Scriptura Eccechielis 28. ubi in persona Regis Tyri, secundum expositionem Patrum & Doctorum, communiter de Lucifero dicitur: *Tu significatum similitudinis, plenus sapientia & perfectus datus in deliciis Paradisi Dei fusti. Perfectus in virtute à die conditionis tuæ, donec inventa est iniquitas tua; sed plenitudo sapientie, significat ad minus, eos habuisse species rerum universalium, ergò.*

Dices: Ad plenitudinem sapientie requiritur, ut habeat species etiam omnium singularium, tum quia sapientia & prudentia versatur circa singularia; tum quia alibi fuisset in pluribus ignorans, ergò. Resp. negando antec. Nam ut dicatur plenus sapientia, sufficit, quòd habeat species rerum univer-

universalium, & etiam multarum in particulari, licet non omnium, sicut de justis etiam dicitur, quod Deum repleverit eos spiritu sapientie & intellectus, licet multa non noscant, non propterea tamen Angeli possunt, aut debent dici ignorantibus, sufficit enim, quod in actu primo sint ita perfecti, ut possint rerum particularium species acquirere virtutibus naturae, nam ignorantia non ex qualibet carentia scientiae dicitur, sed ex ea quae deberet inesse, imò nec ex hoc capite solo, sed ex tarditate & hebetudine ingenii, quam maximè ignorantia desumitur.

Probatur Conclusio secundò

ex Patribus, Augustino lib. 4. Gen. ad litt. cap. 22. & 23. &c. dicente, Angelos habuisse cognitionem rerum Vespertinam in genere proprio statim à principio creationis, sed tunc non habuerunt ab ipsis rebus, utpote nondum existentibus; ergo à speciebus à Deo concretis ipsis. D. Bernardo Serm. 74. in Cant. dicente: *Quid enim hæc (anima) vel ille (Angelus) absq; sapientia, nisi rudis deformiq; materia est? Eà ergo ille non modo formatus, sed etiam formosus fuit, sed perdidit eam, cum fecit suam, id est, cum sibi attribuit ex natura debitam, non ex gratia Creatoris, quapropter etiam dixit Augustinus supra lib. 83. qq. quod si boni non continuò ad gloriam Dei retulissent, superbià intumuisent, sicut Lucifer. Confirmatur ex autoritate Philosophi, dicentis: *Omnis intelligentia plena est formis, id est speciebus.**

Probatur tertio Ratione: Tum,

quia Angelus mediat inter Deum & homines, sed Deus nihil intelligit per species, & homo omnia abstractivè per illas; ergo Angelus medians saltem res communes per species intelliget, nam sicut est, medius in essendo, ita etiam in operando. Tum, quia probabile est, quod habuerint speciem Essentiae Divinæ representantem distinctè naturam Divinam; ergo probabilius, habuisse species rerum communium, quia, sicut illa fuit necessaria ad implendum præceptum: *Diliges Dominum Deum tuum*, ita etiam debuit habere species rerum creatarum, ut ex earum cognitione exurgeret in laudem DEI.

Dico 3. In Angelis datur intellectus agens & patiens. Ita Schola Scoti contra Thomistas.

Probatur Conclusio quoad

primam partem primò: Potentia activa, quæ non involvit imperfectionem, sed potius perfectionem in aliqua creatura inferiori, non est neganda creaturæ superiori, sed intellectus agens in homine, est talis perfectio; ergo non est denegandus Angelo; major patet: prob. min. Est perfectio in qualibet natura, habere in se principia ad acquirendam suam perfectionem, sed intellectus agens est principium, quo mediante homo potest acquirere suam perfectionem, nempe rerum cognitionem; ergo erit perfectionis in ipso, ergo etiam in Angelo, cum per eum possit acquirere cognitionem universalium & singularium, si alias non haberet.

F. Amandi Hermann Metaphysica.

Dices: Majorem esse veram, falsam autem minorem, quia intellectus agens non est perfectio simpliciter naturæ nostræ, sed perfectio supplens imperfectionem, quæ imperfectio cum in Angelis non sit, nec in ipsis admitti debet intellectus agens, quod patet exinde, quod generatio fit in homine aliqua perfectio, non tamen poni debet in Angelis. Contrà, Omnis perfectio, sive sit simpliciter talis, sive supplens imperfectionem, est in creatura superiori ponenda, si sine ea creatura superior esset imperfectior inferiori, sed si angelus non posset accipere species à rebus singularibus, & proportionare sibi objecta materialia, Angelus esset imperfectior animæ rationali; ergo debet in ea poni; Unde si Angelus esset perfectior generatione, & imperfectior ex carentia ejus, æquè deberet in ipso poni, verum quia tamen defectò sine ea esset perfectior homine, in incorruptibilitate, ob quam, in specie falsam vitanda, ponitur in homine, ideò generatis in ipso non est: probatur min. impugnationis ponendo Angelum in suo esse naturali, absq; speciebus inditis; Tunc natura humana posset acquirere species, Angelus non posset; ergo esset perfectior homo Angelo, quia illa est perfectior natura, quæ habet principia intrinseca ad acquirendas perfectiones sibi convenientes, & altera non habet. Contrà secundò: Quia falsa sunt principia quibus innititur responso, videlicet, Angelum ideò carere imperfectione, quam supplet in nobis intellectus agens, primò, quod intellectus Angelicus sit semper in actu; secundo, quia habet suas perfectiones ex natura sua coævæ: Sunt, inquam, hæc principia falsa; Nam si intellectus Angelicus esset semper in actu, esset actus purus sicut Deus, quod est inconvenientissimum asserere, ergo: Sequela tamen probatur: Quia intellectus tunc est in actu puro, quando non habet annexam potentiam, nec respectu objecti, nec respectu intellectiois, sed semper est in actu, sed &c. ergo. Si autem dicas, intellectum Angelicum non esse actum purum, quia intellectio ejus est accidens superadditum, tunc ego arguo sic; ergo est in potentia ad illam intellectioem. Nec secundum: Quia species coævæ Angelis non sunt ipsis coævæ ex intrinseca natura, nec ex altiori ratione, ob quam à tota natura non possent produci, sed ex libera Dei voluntate, liberaliter ipsis à principio creationis eorum, tales perfectiones concretis, quas tamen si non concretisset, adhuc natura sibi ex propria perfectione acquirere potuisset.

Probatur Conclusio secundò: VI.

Illam naturam rationalem, quæ habet pro objecto aliquod universale, habet intellectum agentem, sed intellectus Angelicus habet pro objecto aliquod universale, ergo: probatur min. Quia nullum objectum potest esse adæquatum intellectui Angelico, quod in se non continet omnia ab eo intelligibilia virtualiter vel eminenter, sed nulla res singularis creata continet sic omnia, ergo: probatur modò major principalis argumenti; Quia universale per prædicationem extenditur ad omnia cognoscibilia

Xxxxx 2 bilia

V. Datur in ipsis intellectibus agens.

bilia tam materialia & immaterialia, sed materialia non sunt intelligibilia, nisi in potentia & quando sunt intelligibilia in actu, sunt talia per abstractionem, abstractio autem fit per intellectum agentem; ergo ab ultimo ad primum, intellectus habens objectum universale, habet intellectum agentem.

Dices: Universalitatem non fieri in Angelis per abstractionem, sed per speciem, quæ ab ejus essentia fluit, ut ordinariè solvunt post Cajetanum Thomistæ. Sed Contrà primò: Jam species refutata sunt. Contrà secundò: Non obstante, quòd fluant, hoc est ab extrinseco, ab intrinseco Angeli possunt ipsi acquirere. Contrà tertio: Illæ species, quæ fluunt ab Angelo, vel fluunt ab intellectu ejus, vel per aliquid aliud? si primum, ergò intellectus eas efformat, consequenter est agens; si ab alio quo alio, tunc ab essentia, ab hac iterum non? quia secundum Thomistam substantia non est activa.

VII. Probatur Conclusio tertio:

Quandocumque agens superius prævenit actionem inferioris, illa præventio non tollit potentiam activam inferioris, respectu suæ operationis, sed, quòd Deus infundat species rerum Angelis in creatione, solum prævenit actionem ipsius Angeli ergò: probatur maj. Quia si Deus crearet ignem, quem semper præveniret in actione, non propterea diceretur ille ignis non habere activitatem, quæ suam operationem, sibi relicto, producere posset; ergò etiam idem dicendum est in Angelis, quia alioquin nimiam vilificaretur eorum natura, cum tamen sit glorificanda omni eo modo, quo quælibet alia creatura, quantum imperfectionem non involuit.

VIII. Probatur Conclusio quoad

alteram partem: In Angelo est potentia receptiva specierum; ergò est in eis intellectus sensibilis, cum per talem aliud non intelligant Philosophi; probatur ant. Quia Angelus recipit species, quas habet, quasque habere potest à se vel à Deo; ergò est in eo potentia receptiva: patet consequentia, quia in omni recipiente formam, necesse est dari, potentiam receptivam illius formæ, etiamsi recipiens non præcedat duratione, sed solum naturam formæ receptionem; quod patet, quia si Deus concreasset animæ nostræ species omnium rerum intelligibilium, adhuc tamen habuisset potentiam receptivam, sicut defectò contigit in anima Christi, quæ, licet defectò viderit à principio omnia in verbo, nihilominus habuit intellectum passibilem, sicut etiam nos habemus.

Dices: Intellectus agens & sensibilis tantum distinguuntur per phantasmata, sed in intellectu Angelico nullum est phantasma, ergò. R. negando ma. Quia inter se distinguuntur per proprias rationes formales: vel etiam extrinsecè tantum per ordinem ad objecta, vel ad illa in quibus objecta relucent. Nec objectum adequatum intellectus agentis est phantasma, sed res potentiam intelligibilis, quæ ma-

gis latè patet. His ergò positæ & proponatis

Dico 4. Intellectum Angelicum potest acquirere sibi species singularium, tam à rebus materialibus, quam materialibus. Ita Doctor subtilis supra.

Probatur prima pars: Quia res spirituales habent naturalem virtutem productivam speciei sui in potentis cognoscitivæ; ergò possunt eam producere in intellectu Angelico: ant. probatur, quia res sensibilis potest sui speciem producere in potentia sensitiva; ergò etiam objecta spiritualia in potentia sui proportionata: probatur etiam consequenter, prima. Quia talis virtus nequit exerceri circa potentiam sensitivam, utpote in capacem formæ spiritualis, nec etiam circa intellectum humanum, quia hic naturaliter solum potest recipere species à phantasmatis dependentes; ergò circa intellectum Angelicum, alioquin potentia & virtus productiva speciei, in rebus spiritualibus esset frustranea. Confirmatur: Ideò sensibile potest producere sui speciem in potentia sensitiva, quia est sensibile in actu; ergò, quia objectum spirituale est intelligibile, ad id poterit etiam sui speciem producere, ab omnimoda paritate.

Probatur secunda pars primò:

Ideo, secundum Adversarios, non potest intellectus Angelicus acquirere species à rebus materialibus, quia sunt improporzionate ad producendam speciem spirituales, sed hoc non obstat, ergò: probatur minor, quia phantasma licet sit in materia & in organo extenso, adhuc habet proportionem ad producendam speciem cum intellectu agente; ergò idem dicendum de rebus materialibus in se.

Dices: Res materiales non movere immediate intellectum, sed debere prius media sensibus depurari & spiritualizari, ut postea abstrahantur species à phantasmatis, & sic longa est disparitas. Contrà: Intellectus separatus, utpote liberior & expeditior, majorem habet virtutem abstrahendi species, nec indiget auxilio imaginationis; ergò poterit immediate eas à rebus abstrahere, quia sic major intellectus activitas impedimentum majoris materialitatis compensat. Deinde phantasma quantumcunq; depuratum, adhuc manet ens materiale, & quidquid est in phantasmate ad causandam speciem, est in objecto materiali; ergò, si potest hoc causare speciem, poterit & illud. Denique: Ideò agit phantasma in intellectu, quia est representativum objecti & non ideò, quia est sine materia extrinseca & certè, si esse sic in materia, impedit hujusmodi actionem, æque impedit esse in materia, sive hac sive illa, dummodo sit in materia, sed objectum materiale in se est æque representativum sui, ut phantasma, ergò æque activum.

Probatur secundò: Datur in Angelis intellectus agens, ergò: patet consequenter, ant. est probatum.

Probatur utraque pars in communi primò: Sub qualibet specie continentur

nentur singularia infinita, quia species ex se est indifferens, & determinatur tantum extrinsece à Deo, nunquam tamen ad tot, quin ad plura, sed est incredibile, quòd Angelis omnium singularium species fuerint à Deo in creatione infusa, cum intellectus eorum sit limitatus & finitus, ergò possunt omnium singularium species acquirere, siue sint materiales, siue singulares. Dicere autem, quòd omnia singularia videant per species communes eis concreatas, & refutabitur, & implicat, quia nihil potest in alio distinctè videre, nisi illud alterum in se formaliter contineat, vel virtualiter, species autem communes non sic continent, nisi modo subiectivo, ergò.

XI. Probatur secundò utraq; pars:

Si Angelus crearetur à Deo, sine speciebus intelligibilibus, aut posset aliquid aliud à se cum communi influenza cognoscere, vel non? Si primum? ergò Angelus poterit à rebus singularibus cognitionem accipere; si secundum? ergò Angelica natura est vilior, quàm quæcunque alia creata, cum omnes alia suas perfectiones acquirere possint ex principiis intrinsicis.

XII. Probatur tertio: Si aliqua esset ratio, quare Angelus non posset accipere cognitionem à rebus singularibus, maxime, quia imaginabile est medium inter sensibile & intelligibile, hæc ratio non obstat, ergò: major est adversus probatur mi. quia licet imaginabile sit medium in homine, non est tamen necessè, quòd sit medium in Angelo, quia quod est medium respectu potentia debilioris, id non statim debet esse respectu altioris, sic calor, ut quatuor, est medium calefaciendi in potentia, debiliusque causa, non tamen statim debet esse medium, respectu causa potentis, & vehementis, ergò eodem modo dicendum in proposito. Deinde, si imaginabile esset medium per se inter sensibile, & intelligibile, tunc esset tale, vel respectu rei cognitæ & objecti, vel ex parte potentia, neutro modo potest esse, ergò. Probatur minor, non primo, quia aliàs Deus non posset intelligere saltem res materiales, nisi mediante phantasmate, quia nihil intelligi potest, nisi sit prius actu intelligibile, quale fieret per imaginationem & phantasma, sed hoc est falsum, ergò. Non etiam secundo, quia imaginabile est tantum medium, respectu mæe potentia, non verò Angelicæ. Sed in contrarium pro D. Thoma

XIII.

Primum argumentum in contra.

Arguitur I. Sicut se habent corporales substantia superiores, respectu inferiorum, ita se habent substantia spirituales superiores, respectu inferiorum, sed substantia corporea, verbi gratia Cœli, habent omnes perfectiones suas concreatas & coevas, nec eas acquirunt successivè, sed simul omnes, cum eorum forma perfectissimè satiet, non autem formæ sublunares, ergò eodem modo Angeli habebunt omnes perfectiones concreatas possibiles, & consequenter à rebus nequeunt acquirere. R. dist. ma. ita se habent, &c. in iis perfectiones, quæ eis connaturales sunt, & ex natura debita, quæque viribus & virtute propria acquiri non possunt, concedo ma. in aliis, quæ virtute propria acquiri possunt, nego ma. & concessa min. ne-

go consequentiam; quia si Cœli, in principio creationis, non habuissent omnem perfectionem concreatam, nequissent postmodum acquirere eam, Angeli verò possunt ex virtute naturali acquirere, consequenter non est necessè, ut concreentur, nam Deus sic, res, quas condidit, administrat, ut eas motus proprios habere sinat, ex D. Augustini Doctrina.

Instatur: Operari sequitur esse cuiuscunque naturæ, sed Angeli habent esse independentem à phantasmatis, & à rebus corporalibus & materialibus, ergò etiam habent operari independentem ab ipsis, & sic species acquirere non poterunt. Patet ma. ex communi axiomate, minor est certa, & proinde consequentia evidens, & insuper à pari, quia idè intellectus noster dependet in operari à phantasmatis, quia etiam in esse à corpore dependet. R. negando consequentiam: Quia non sequitur, non est actus corporis organici, ergò non dependet à corpore, tanquam ab objecto, bene tamen tanquam à comparte, unde omnino intellectus, qui non habet in se omne intelligibile, dependet ab objecto, tanquam à causa intellectiois, Angelicus autem intellectus non habet in se omne intelligibile, alioquin esset infinitus, ergò.

Arguitur 2. Res corporales non possunt agere propria virtute in spiritus, nec aliquid spirituale producere, sed species intelligibiles sunt spirituales, sicut & Angeli, ergò.

XIV. Secundum.

R. 1. dist. ma. res corporea non possunt producere aliquid spirituale, ut causa totalis, concedo, ut causa partialis minus principalis, nego ma. Melius R. 2. dist. ma. Res corporea non possunt agere in spiritus, & spirituale producere actione verà reali, concedo: actione intentionali, quæ est metaphorica, nego ma. eo ipso enim, quòd omne etiam materiale, sit intelligibile, potest etiam producere sui speciem in potentia intellectiva.

Instatur: Res producta à corpore, debent esse extensa, & quantæ, ergò etiam species, ergò non possunt produci in intellectu Angelico, qui est indivisibilis, & inextensus. R. dist. ant. si à solo corpore producantur, transeat, si à potentia spirituali, nego ant. & consequ. quia species abstracta à rebus corporeis, virtute intellectus agentis, sunt spirituales, eo modo, quo intellectus noster agens, à rebus corporeis abstrahit speciem, quæ tamen est spiritualis.

Urgetur: Angelicus intellectus non potest abstrahere speciem à rebus corporeis, nisi applicando eis suam virtutem, sed hanc applicare non potest, nisi illas præcognoscat, quia applicare eis virtutem, est actus voluntatis, hic autem non fertur in incognitum, ergò non poterit abstrahere, aut si poterit, hæc species abstracta non erunt rationes cognoscendi materialia, cum illa jam prius cognovisset. R. concedo ma. & dist. mi. Applicatio libera præcognoscit, ut prius præcognoscat, concedo mi. naturalis, nego mi. & consequ. itaque ipsa intellectio est prima actio naturalis, quia objectum præsentatum intellectui Angelico statim ipsum

movet, & intellectus statim intelligit, ut etiam in nobis contingit.

QUÆSTIO IV.

De natura specierum intelligibilium infusarum.

I.

De natura acquisitarum egi in Animalicis, de his infusis in præfenti quæstione, examinando an eis sint connaturales? Unde habeant esse? Et an sint plures? An verò secundum perfectionem intellectus Angelici pauciores in uno, quàm in alio? Ac denique, an una, quæ posset representare plures, vel infinitas quidditates? Quæ expediàm singulis conclusionibus, attamen sciendum, quòd, quando quæritur, an una eademque species possit representare plures res, sensum non esse de rebus subordinatis, nam antecedenter jam dixi, quòd res subordinatæ per unam eandemque speciem cognosci possint, estque extra difficultatem, nam omnes gradus Metaphysici superioris commensurantur per unam speciem, sed est sensus de rebus disparatis & specificis infimis, sive postmodum sint ejusdem, sive diversorum prædicamentorum, cujusmodi sunt quidditates hominis, leonis, quantitatis, coloris, &c.

II.

Species est imago objecti.

Notandum adhuc: Speciem esse imaginem & similitudinem objecti naturalis, ex Aristotele 3. de anima dicente, nos nihil intelligere, nisi per suum simile, id est, per suam similitudinem.

Notandum iterum, hanc similitudinem desumere suam unitatem ab objecto, quo est posterior, nam si naturaliter produci- tur, est posterior ipso, quia effectus ejus est, si verò supernaturaliter, est posterior, quia est mensuratum, & objectum est mensura, mensura autem naturaliter est prior suo mensurato, unde qualis unitas est in objecto, talis etiam in specie deprehendi, & inveniri necessè est, unitas enim posterioris necessariò dependet ab unitate prioris, sicut e contra ad pluralitatem prioris, sequitur pluralitas posterioris, hinc, si species est una, objectum ejus primum & formale debet esse unum, & e contra, si objecta sunt plura, species debent esse plures, & si aliqua species habet, quòd possit distinctè representare aliqua plura, quòd necessariò debeat habere aliquod objectum unum, in quo illa plura contineantur.

His notatis: D. Thomas 1. p. q. 55. a. 3. putat, quòd species dentur secundum perfectionem naturalem Angelorum, ita, quòd, quò est Angelus perfectior, eò paucioribus indigeat speciebus, &c. sic potest per unam eandemque speciem plures quidditates cognoscere. E contra Scotus hic asserit, Angelum quemcunq; ad rerum quidditates disparatas, singulis indigere speciebus, cui subscribunt omnes ejus discipuli, & ego interim

III.

Species Angelis infusis non sunt ipsi debite.

DICO I. Species Angelis, à Deo infuse, non sunt illis connaturales, tanquam proprietates à suis essentis fluentes.

Probatur primò: Est impossibile, quòd species omnium possibilium fluant à natura

creata, utpote, quæ est limitata, cum res omnes sint infinitæ, sed omnium talium possunt habere Angeli species, ergò, si fluere activè ab essentis, deberent habere essentiam infinitam. Probatur mi. non est contradictio, res omnes posibles esse determinatè veras, ergò nec est contradictio, dari species omnium.

Probatur secundo: Contradictio est, species infundi à Deo, & fluere ab eorum essentia, quia infusio dicit quid extrinsecum, fluere autem intrinsecum, ergò, sicut si Deus defacto omnes illas poneret, necessariò fluere ab essentia, nec per miraculum impedirent, quia propria passio nullatenus impeditur, & consequenter necessariò haberent omnium rerum species Angeli, quod nemo dicit.

Probatur tertio ad hominem: Ab essentia Angeli secundum ipsos fluunt species, ergò cur non potius ab ea causatur cognitio de ab intellectu, quàm ab ipsa specie, quòd tamen fieri deberet, quia non major virtus requiritur ad continendum species, quàm ad cogoscendum actus, si autem hoc diceretur, tunc sequitur, quòd essentia Angeli esset infinita, sicut divina. Sed in contra

Arguitur: Species non infunduntur à Deo miraculosè Angelis, ergò sunt eorum perfectiones connaturales, ab eis inseparabiles. R. negando consq. quia miraculum plus dicit, quàm liberalem Dei infusionem aliquorum rerum, nam requirit extraordinarium agendi modum, concursum, & insolitum ex communi lege & decreto.

Instatur: Si species non sunt Angeli connaturales, erunt accidentia communa, non propria, hoc dici de iis non potest, quia alioquin non possent appellari illis coaræ, ergò R. negando mi. cum sua probatione, quia, ut sint & dicantur illis coaræ, sufficit, quòd à Deo sint illis in initio infuse, nec illis ita coaræ, ut non possint, vel potuissent eas sibi in tempore acquisivisse, ut supra dictum est, & explicatum.

DICO 2. Species naturatum communiarum, & etiam aliquorum singularium, infunduntur à Deo omnino liberè Angelis, supra omne naturæ debitum strictum, vel per actionem creaturam ex nihilo, vel per actionem educitivam ex subjecto præparato.

Probatur prima pars: Deus ad extrà liberè agit, nihil ex naturali necessitate, agit enim ad modum illius, qui regulariter est administrator totius naturæ, tribuens perfectiones rebus, quas virtus suis acquirere non poterant cum generali suo concursu, sed Angeli possunt propria virtute acquirere sibi species, ergò infusio est supra omne debitum naturæ, adeoque tota inimitur liberalitati divine, quatenus mox, ubi eos creavit, voluit, quòd omnes res futuras, abstractivè saltem, per eorum predicata generica, & specificas cognoscerent. Quare autem hoc voluerit, congruentia est, quia creavit eos viatores, ut sibi beatitudinem promererentur. Sed

Arguitur: Ut aliquid sit alteri connaturale, non est necesse, ut ab eo fluat activè, sed